

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto \$4.00
Za pol leta \$2.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States
Issued Every Day Except Sundays
and Legal Holidays
75,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 289. — ŠTEV. 289.

NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 16, 1919. — SREDA, 10 DECEMBRA, 1919.

VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

PREMOGARSKA STAVKA

KER SE VRAČA NA TISOČE PREMOGARJEV NA DELO, BO DO NAJBRŽE VSTAVLJENE VSE SODNIJSKE OBRAVNAVE RADI NEVPOŠTEVANEGA SODIŠČA. — NAČRT PREDSEDNIKA ZA NOVO KOMISIJO BO SKORAJGOTOVO IZLOČIL GARFIELDA KOT KURILNEGA ADMINISTRATORJA.

Indianapolis, 9. dec. (Zak. por.) — Ker je pričakovati oficijelnega konca stavke v premogovnikih mehkega premoga še tekom današnjega dne, se splošno domneva, da bodo vsi rovi pričeli v četrtek s polnim obratovanjem. Kljub temu pa bo potekel najbrže ves teden, predno bo produkcija premoga zopet normalna. Če bo poskusen dogovor odobren na konferenci, bodo takoj odposlali brozjavna povelja, in premojarji se bodo najbrže že jutri vrnili na delo.

Prvi izmed važnih dogodkov današnjega dne, tikajočih se premogarske stavke, bo nastop poslušajočega predsednika Lewisa ter drugih premogarskih uradnikov v zveznem sodišču pod obtožbo onalovaževanja sodišča.

To se bo zgodilo zjutraj ter ni še znano, če bo šlo tozadevno postopanje naprej ali če bo odgodeno. Pravijo pa, da ne bo imelo to postopanje nikakega upliva na dogovor glede katerega se bo sklepalo ob dveh popoldnih pred mednarodnim svetom organizacije ter v navzočnosti okrajnih predsednikov premojarjev.

Danes se je izvedelo, da se bo dr. Garfield umaknil kot kurilni administrator, kakor hitro bo nova komisija, katero je predlagal predsednik Wilson, prevzela svoje posle.

Upravna bo mogoče pomenila višje cene za premog. Za sedaj pa bodo obveljale cene kot jih je določil Garfield.

Umaknenje dr. Garfielda bo popolno. Z novo komisijo ne bo imel nobenega opravka, razen kot pričča in oni, ki so bili v tesni stiki z njim kot s kurilnim administratorjem, ne bodo člani novega sveta.

Nadaljni pogoji uravnave, katere bo predsednik Lewis predložil plačilnemu odboru ter okrajnim predsednikom v odobrenje, so naslednji:

— Takošen povratek premojarjev na delo brez vsakega pred-sodka proti temu ali onemu.

Razveljavljenje washingtonskega dogovora, o katerem so delodajalci trdili, da mora ostati pravomočen do oficijelnega konca vojne ali do 31. marca 1920.

Plačevanje štirinajstih odstotkov nad plačilno lestvico, ki je bila veljavna do pričetka stavke in sicer za čas določena novih plač od strani nove komisije, ki bo imenovana.

Čeprav ni nobenih tozadevnih dogovorov, bo plačilna lestvica kot določena po novi komisiji, veljavna za nazaj.

Delavci bodo pustili svojo zahtevo za šesturni delavnik in pet-dnevni delavni teden.

Razentega imajo premojarji jamstvo predsednika Wilsona, da bo komisija nepristranska in da jo bo izbral, če ni tega že storil. To se razume, da bodo premojarji zastopani pri komisiji.

Formalno ne bodo pogoji objavljeni, dokler se ne sestanejo voditelji premojarjev tekom današnjega popoldne.

Komisija, katero bo imenoval predsednik, bo obstajala iz zastopnikov premojarjev, delodajalcev in splošnega občinstva. Ta komisija bo prevzela posle in delo kurilnega administratorja ter bo imela vse polnomočil vključno določanje cen, ki jih je imel v roki dr. Garfield. Med tem časom pa bo komisija natančno premetirala vsa dejstva, tikajoča se položaja v industriji mehkega premoga ter bo pripravila izpremembe kot se ji bodo zdele primerne in potrebne.

Smatrati je zagotovo, da bodo te izpremembe vključevale povišanje plač za premojarje ter povišanje cen premoga za splošno občinstvo. Nikakor ni pričakovati, da bi celo povišanje padlo na rame Konsumentov in to iz dobrega razloga, ker je ugotovljena stvar, da delodajalci ne bodo smeli več delati tako velikih dobičkov kot so jih smeli tekom vojne.

Tozadevni čas je minul. Dr. Garfield je bil skrajno nepriljubljen pri premojarjih od onega dne naprej, ko je nastopil svoj urad in to raditega, ker jim ni hotel dovoliti višjih plač, dočim je dovolil delodajalcem zvišati cene premoga.

Prav posebno velik trn v peti premojarjev pa je postal Garfield tekom preteklega meseca, ko je prekinil spor glede plač za izjavo, da morejo premogarski baroni prenesti le 14 odstotno povišanje plač in da je to vse, kar morejo premojarji pričakovati v sedam in čas in to potem, ko je delavski tajnik Wilson izjavil, da bi bilo povišanje plač za 31 odstotkov in popoln povsem primerno z ozirom na visoke življenske stroške in ker so delali premogarski baroni v vojnem času velikanske dobičke.

PERSHING JE POHVALIL JUŽNE DRŽAVE.

Savannah, Ga., 9. decembra. — Tekom svojega nagovora na otvorilni seji južnega trgovskega kongresa je slavil general Pershing soudeležbo Juge v svetovni vojni ter izjavil, da so možje iz južnih držav v naših armadah hitro dospeli do skrajnega viška uspešnosti. Rekel je v nadaljnjem: — Možje z Juge so ponesli zastave republike na bojna polja Francije ter slavno križali meče z najboljšimi četami, s katerimi je razpolago nemško cesarstvo. Slava našega orožja je zapečatena vsled odločnega nastopa pri Chateau Thierry, ki je vstavljal napredovanje sovražnika. Še večjo slavo pa so si naše armade priborile v protinastopu ob Marni, ki je po-

menjal obratno točko vojne ter pri St. Michielu, kjer je veliko mož iz južnih držav izgubilo svoje življenje. Može iz južnih držav so vzdržali najboljšo tradicijo svojega junaškega naroda.

Ko je dospel general Pershing sem, ga je prebivalstvo navdušeno pozdravilo.

NOVI RUMUSKI KABINET.

Bukarešt, 9. decembra. — Na mesto sedanje ministrske vlade je stopil nov kabinet. Ministrski predsednik in zunanji minister je Aleksander Vivada, ki je bil svoj čas član rumunske mirovne delegacije. Notranji minister je postal Fofozu Verescu. Vojni minister je general Raspasnu, finančni minister pa Avrel Vlada.

SKLADI SLADKORJA V NEW YORKU.

LOAF SUGAR BEING TRANSFERRED FROM BAGS TO BARRELS, AT PIER 11, EAST RIVER. PHOTO BY J. J. SULLIVAN, N. Y. H.

ZADNJE SVARILLO NEMCIJI

Najvišji vojni svet je posvaril Nemčijo, da ne bo trpel nobenega nadaljnega zavlacovanja.

Pariz, Francija, 9. decembra. — Zadnjikrat je bila Nemčija posvarjena, naj podpiše protokol in sicer v sporočilih najvišjega vojnega sveta, ki so bila poslana baronu von Lersnerju, načelniku nemške delegacije. Ena teh poslanic pravi, da bi razveljavljenje premirja dalo zavezniškimi armadam vsjo polnomoč za potrebne vojaške odredbe ter dostavlja:

— V tem duhu pričakujemo brez nadaljnega odlašanja podpisanja protokola ter izmenjave ratifikacij. Nekateri točke, katerim so Nemci najbolj nasprotovali pa so bile kljub temu izločene in vsled tega je pričakovati, da bodo nemški pooblaščenec brez vsakega nadaljnega zavlacovanja podpisali protokol.

Prva poslanica odklanja nemške zahteve glede modifikacije mirovne pogodbe z ozirom na predajo Nemecev, katere dolže zločinov proti principom mednarodnega vojevanja ter povratka vojnih jetnikov. Poslanica pravi, da bo najvišji vojni svet razmišljal o gospodarskih učinkih odškodnin, katere mora Nemčija plačati za potop bojnih ladij v Scapa Flow in da bo svet v tem oziru zaslišal reparacijsko komisijo.

Z ozirom na prisilno klavzulo protokola izjavlja najvišji svet, da bo podpisanje protokola in ratifikacije napravilo mirovno pogodbo za pravomočno in da bo izvršenje protokola zajamčeno po splošnih priznanih tozadevnih metodah.

Zadnji paragraf protokola, ki pravi, da lahko zavezniki tudi po uveljavljenju mirovne pogodbe uporabijo vojaške odredbe, da dosežejo izpolnenje pogojev, je bil popolnoma izločen kakor tudi klavzula, tikajoča se izpraznenja baltičkih provinc od strani nemških čet.

Pravijo tudi, da so bile izločene druge točke, katerim so Nemci na vse kriplje nasprtovali.

Kar se tiče Amerikancev, bo najvišji svet prenehal zanje obstajati po podpisanju mirovne pogodbe z Ogrsko. Dosedaj še ni znano, kdo bo podpisal ta dokument za Združene države, čeprav je več kot vrjetno, da bo storil to poslanik Wallacea.

Večina nročnih zadev bo pozneje izročena raznim vladam ter rešena potom običajnih diplomatskih poslov.

JADRANSKO VPRAŠANJE

V Londonu se bo vršila važna konferenca. — Italija zahteva takojšnjo rešitev jadransko vprašanja.

Pariz, Francija, 9. decembra. — Jutri bo odpotoval v London francoski min. predsednik Clemenceau, kjer se bo posvetoval z angleškim min. predsednikom Lloyd Georgeom "o najvažnejšem vprašanju sedanjega časa". V angleškem glavnem mestu se mudi tudi italijanski zunanji minister Vittorio Scialoja. Clemenceau bo tudi z njim razpravljal in ostal v Londonu tri dni.

Rim, Italija, 9. decembra. — Kot poroča "Giornale d'Italia", namerava italijanski min. predsednik Nitti, prisiliti Anglijo, naj takoj reši jadransko vprašanje. Clemenceau, Lloyd George in Scialoja se bodo na svojem sestanku v prvi vrsti bavili s to zadevo.

DRAŽENJE SLADKORJA.

Pomožni državni pravdnik Matthews v New Yorku je danes objavil, da bodo razočarani vsi oni, ki upajo delati velike dobičke s sladkorjem potem, ko bo prenehal poslovati svet za enakomerno razdelitev sladkorja. Justični department v Washingtonu je namreč obvestil vse okrajne živilske administratorje, da bodo še nadalje veljavne cene sladkorja kot jih je določil svet in tudi obsega dobička.

Tozadevni dobiček znaša pol centa pri prodajalcih na debelo in en cent pri prodajalcih na drobno. Ta dobiček bo ostal pravomočen, dokler bo veljavna Leverjeva postava za kontroliranje živil. Pomanjkanje sladkorja v vzhodnih državah bo nekoliko olajšano še ta teden, ker bo dospelo petindvajset tisoč ton sladkorja iz pe-se, ki je bil poslal iz Louisiane in zapada v ozemlja vzhodno od Pittsburgha in Buffala. Dvajset milijonov ton tega sladkorja je bilo pripisanih mestu New Yorku in del je že dospel v New York ter bo naprodaj pri podrobnih prodajalcih že jutri.

Ta sladkor bodo prodajali do konca tekočega leta. Po prvem januarja bo dospel brazilski izbrani sladkor ter tudi nekaj sladkorja iz drugih krajev.

VSTAVLJENO OBRATOVANJE.

St. Paul, Minn., 9. decembra. — Tekom večerajšjega dne je kazal toplomer v severozapadnem delu države sedemindvajset stopinj pod ničlo. Omejitve, tikajoče se porabe kuriva, so imele za posledico, da so zaprle številne industrialne naprave v tem mestu in Minneapolis svoja vrata ter da je

PREMOGARSKA KONFERENCA

Premojarji nečejo kar menično tebično sprejeti predsednikovega predloga. — Seja odgodena.

Indianapolis, Ind., 9. decembra. — Danes sta zborovala generalni odbor in izvrševalni odbor premogarske unije. Zborovanje se je vršilo od dveh do sedmih zvečer, toda zborovalci niso prišli do nikakega zaključka.

Seja je bila slednjic odgodena na jutrišnji dan.

Predsednik Lewis je rekel časnikarskim poročevalcem: — Jaz nimam ničesar povedati. Rečem le toliko, da smo razmislili o predlogu predsednika Wilsona, da se nismo prišli do nikakega zaključka. Jutri zjutraj se bomo zopet sestali.

Generalni pravdnik Palmer je sprva domneval, da se bodo zastopniki organiziranega dela takoj izrazili za Wilsonov načrt ter ga sprejeli, pa se je motil.

Tudi v Washingtonu so bili pričrpani o tem. Lahko se reče, da je devetdeset odstotkov ameriškega časopisja večeraj pisalo, da bo danes konec premogarskega štrajka.

V dvorano niso pustili nobenega časnikarskega poročevalca, zato se jih pa vse trlo po hodnikih. Slišali niso ničesar drugega kot visoki glas nekega delegata, kateri je bil najbrže v opoziciji.

Delegati baje vztrajajo na stališču, da je treba sklicati splošno konvencijo ter da naj konvencija razpravlja o predsednikovem predlogu.

HOLLWEG AGITIRA ZA KAJZERJA.

Zeneva, Šveca, 9. decembra. — Iz verdostojnega vira se je doznanlo, da je dospel bivši nemški kancler Bethmann-Hollweg v Šveco. On baje načeljuje monarhističnemu gibanju, katerega cilj je spraviti nazaj na prestol Hohenzollernee in Habsburžane. V Nemčiji se je ustanovila nova organizacija, ki propagira monarhistično gibanje. Imenuje se nemški svet, kateremu načeljuje grof Behrendorff, bivši član pruske go sposke zbornice.

GROZEN POŽAR NA ŠVEDSKEM.

Štokholm, Švedska, 9. decembra. — V nedeljo je začela goreti neka žitnica v Malmoe ter pogorela do tal. Povzročena škoda znaša 750.000 dolarjev.

prenehalo voziti veliko število potniških vlakov. Kljub temu pa je bilo dosti premoga za domače potrebe razen v Montani. Tukajšnji veliki žitni mlini so delali s skrčenim časom s pomočjo vodne sile.

NAČRTI D'ANNUNZIA ZA BODOČNOST

D'ANNUNZIO JE IZJAVIL, DA NE BO VPRIZARJAL NIKAKIH POHODOV VEČ. — KO BO REKA LAŠKA, BO PRIFRČAL V AMERIKO. — SKAKAL BO OD OTOKA DO OTOKA. — NIMA DENARJA, DA BI PLAČAL SVOJE VOJAKE.

Rim, Italija, 9. decembra. — "Popolo Romano" pravi, da je Gabriel D'Annunzio dal italijanski vladi zagotovilo, da ne bo vprizoril nikakih ekspediciij in da ne bo šel več preko črte, zasedene ob času sklenitve premirja.

Major Giuriati, načelnik pesnikovega kabineta, je dospel v spremstvu poročnika Rizza danes semkaj z Reke. Pravijo, da nosita oba seboj priporočila D'Annunzia z ozirom na rešitev reškega in zadrškega vprašanja.

Poročnik Rizzo je pisal predsedniku poslanske zbornice ter ga obvestil, da je bil soglasno izvoljen narodnim poslancem Reke. Rekel pa je v svojem pismu, da noče priti v poslansko zbornico s silo ter ustvariti s tem neljub dogodek.

Rizzo je v svojem pismu pripomnil, da je bil poslanecem z otoka Krete dovoljen vstop v grško poslansko zbornico, še predno je Grška oficijelno anektirala Kreto.

Glasi se, so da pesnikove blagajne čisto prazne in da je vsled tega v kaj težavnem položaju. V Rimu se dosti ugiba o tem, kako bo mogel plačati svoje čete razen, če bo sklenil dogovor z laško vlado.

Reka, 9. decembra. — Gabriel D'Annunzio je zagotovil poročevalcu Ass. Press, da ne pripravlja nikakih ekspediciij proti Ljubljani.

Prismojeni pesnik je dal svojo častno besedo, da je ta njegova izjava resnična.

Potem, ko bo upravna zadeva glede Reke, namerava D'Annunzio obiskati Ameriko ter napraviti dolgo potovanje z aeroplanom po ovinku preko Japonske.

Ihpenim po tem, da bi dospel v Ameriko na križih — je rekel. — Poletel bom Ameriko preko Pacifika ter pristal na vaši, krasni pacifiški obali. Ko bo moja naloga na Reki končana, in ko bo Reka del laškega kraljestva, bom odpotoval v Tokio skozi oblake. Nato se bom oziral preko širnih planjav Pacifika, se dvignil s te zemlje ter se napolil proti vaši zemlji, vaši prosti Ameriki, korakajoč od otočja do otočja.

Sedaj je vreme neugodno. A meseca februarja bo ugodno in če bo Reka naša, bom vprizoril polet.

NEBRASKI PRETI POMANKANJE ŽIVIL.

Lincoln, Neb., 9. decembra. — Temperatura je dosegla devet stopinj pod ničlo ter še nadalje skrčila obstoječo zalogo kuril in deželi in s tem tudi zalogo živil. Veliki snežni zameti so zelo otežkočili železniški promet in vremenska poročila pravijo, da je pričakovati še veliko več snega in še bolj mrzlega vremena. Blizard, ki je divjal po Kansasu je imel za posledico veliko pomanjkanje kuriva. Sneg še vedno naletuje.

KAJ BI SE BRIGALI ZA PREGANJE? — ZIMA BO MILA.

Andrew J. De Voe, vremenski prerok iz Haekensacka, N. J., je govoril. Rekel je, da bo deževalo celi božični dan. Na novega leta dan bo baje hladno in jasno, in v splošnem ne bo ta zima prav nič bolj ostra kot je bila pretekla.

Ta vremenski prerok je posvetil zadnjih štirideset let svojega življenja proučevanju vremena. Pred kratkim je imel predavanje glede svojega sistema na sestanku ameriškega inštituta inženirskih družtev. Tekom predavanja je izjavil, da je povsem lahka stvar napovedati vreme vnaprej na podlagi opazovanja formacij oblakov.

Pazite na nove cene

Pošljamo denar na Kranjsko, Štajersko, Hrvatsko, v Slavonijo, Bosno in Hercegovino popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kakšno mo-goče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

Sedaj pošljemo v staro domovino, naprimer:

100 kron	\$1.40	500 kron	\$ 6.50
200 kron	\$2.80	1.000 kron	\$ 13.00
300 kron	\$4.00	5.000 kron	\$ 64.00
400 kron	\$5.20	10.000 kron	\$125.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugimi.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVEDKA FRANK SAKSER, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

GLAS NARODA

Publication details for 'GLAS NARODA' including address, subscription rates, and contact information.

Governmental Jug. Information Bureau

Information regarding the Yugoslav Information Bureau, its purpose, and contact details.

Kako je zapustila Amerika Evropo

Article discussing American political stance towards Europe, mentioning Versailles and current diplomatic relations.

petenao komisij, kojih sestav je v soglasju s pogodbo, a ne bomo priznali kompetence komisij, ki bi bile sestavljene na kak drug način.

Dopisi

Collinsburg, Pa. Zapisnik konference okrožne organizacije JRZ št. 5. Konferenca se vrši v Wick Haven, Pa. Začetek ob 2.30 popo.

Save the Easy Way BUY W.S.S. Advertisement for W.S.S. products.

cev ni, zato je tako malo poročil od tukaj.

Moram končati ta svoj dopis, ker drugače me bo že začelo zebeti, saj pišem že tako slabo, kakor bi me v roke zeblo.

Razno

Nova vlada na Madžarskem? Zdi se, da bo Friedrichova vlada odstopila.

Volitve in švicarijci

Pri volitvah so dobili socijalisti 41 mandatov (leta 1918 samo 19).

Nedeljsko delo v premogokopih republike Avstrije

V Koeflachu in Voitsbergu so se rudarji na predlog deželnega svetnika Heutmana odločili, da bodo ob nedeljah delali.

Chicago, Ill., 9. decembra

Takega mraza kot je bil danes tukaj, ne pomnijo ljudje že dvajset let.

Danes je denar po [lahko se izpremeni]

100 KRON \$ 1.30 (Poštnina samo 25 centov za vsako svoto)

Money Order in postna znamka advertisement for American Express Co.

Jugoslovanska Katol. Jednota advertisement with logo and address.

GLAVNI URADNIKI: Predsednik: MIHARE ROVANŠEK, box 51, Coganovi, Pa.

Novi člani: Vse stvari tiskajo se uradni zadevi kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika.

Pariski tiskarji so zastavljali. Zahtevajo draginjske doklade 5 frankov dnevno.

Eno leto republike

so slavili 12. nov. v celi republiki Avstriji na mnogih zborovanjih in shodih.

Prehranjevalne konference v Jugoslaviji na Dunaju

SIIS-državo so 8. novembra zastopali poslanci: Pogačnik, dr. Ploj in dr. Tomčić.

MRZLO VREME

Chicago, Ill., 9. decembra. — Takega mraza kot je bil danes tukaj, ne pomnijo ljudje že dvajset let.

Danes je denar po [lahko se izpremeni]

100 KRON \$ 1.30 (Poštnina samo 25 centov za vsako svoto)

Money Order in postna znamka advertisement for American Express Co.

Vitez iz rdeče hiše

(Le Chevalier de Maison Rouge.)

ROMAN IZ ČASOV FRANCOŠKE REVOLUCIJE.

Spisal Aleksander Dumas star.

(Nadaljevanje.)

VII.

Ujet.

Najnovjša zarota je vzbudila silno jezo suverena ljudstva in to tembolj, ker je bilo znano, da se je v poslednjem času vrnilo mnogo izseljencev, ki so bili namam, da so hoteli ugrabit iz zapora kraljevo rodbino.

Že je bil objavljen grozni zakon, ki je obsojal na smrt vsakega Franceza, vrnivšega se v domovino, vsakega Franceza, ki se je samo nameraval izseliti, vsakega občana, ki je izseljencem pomagal pri begu ali povratku, in slednje vsakogar, ki je nudil izseljencem zavetja.

Vitez iz Rdeče hiše je bil podleten in drzen nasprotnik. Zato so bile vsled njegovega povratka v Pariz in pojavljenja v Templu izdane najstrožje odredbe. V sedmi množini sumljivih hiš so se vršile stroge preiskave, toda vsa poizvedovanja so ostala brezuspešna.

Sekeže so bile zato, kar je zelo umljivo, več dni preobložene s obolom, in tajnik sekeže Lepelletier, ene najplivnejših v Parizu, ni utegnil misliti na svojo nezavest. V začetku je bil sklenil pozabiti; poskušal je, toda ni šlo, kakor je bil rekel njegov prijatelj Lorin:

Kakor pozabiti hotel bi, toda jz vzbudi se mu spomin.

Maurice je prebral pismo vedno in vedno, poljubljajl krasni safir in konečno sklenil — kljub prisegi — da bo še enkrat skušal najti lepo neznancko. Toda obljubil si je sam sebi, da bo to zadnji poskus. Njegov načrt je bil zelo enostaven. Na vseh vratih so bili nabiti imeniki, ki naj bi mu bili prikažipot. Potem bi povpraševal pri vratarjih ter na ta način razkril svojo skrivnost. V svojem tajnika sekeže Lepelletier je imel vsa pravico do tega.

V svojem čudnem navdušenju je Maurice mislil, da mora že po imenu spoznati, ali se skriva pod njim njegova lepa neznancka; menil je, da mora imeti tudi lepo, njeni znanjosti primerno ime. Nadel si je karnajole iz debelega, rjavlega platna, se pokrtil z rdečo, prazniško čepico ter se napotil na poizvedovanja. V rokah je imel cepce, takozvano konstitucijo, orožje, ki je bilo v njegovih pestih močnejše nego Herkulov kij. V žepu je imel izkaznico na ime tajnika sekeže Lepelletier. Podal se je najprej v Viktorjevo ulico in tam prebral v svetlobi ugašajočega dneva vsa imena na hišnih imenikih.

Maurice se je za nahajal pri stoti hiši, torej pri stotem imeniku, ne da bi bil našel kake daljše sledi svoje neznancke. Solnce se je jelo že nagajati k zatonu, in Maurice je imel še nekaj minut svetlobe.

Porabil jih je v to, da je sel najprej v eno ulico, potem v drugo; prijel je za vsaka vrata, preiskal vsak kot, pogledal čez vsako ograjo, se vzpel na vsak zid, se ozrl v vsako omaro-no okno, kukal skozi ključavnice, potkal slednjč po vratih kaneča zapuščena skladišča, ne da bi dobil odgovora, in zamudil skoro dve uri s tem brezuspešnim poizvedovanjem.

Odšla je že deveta ura. Nastala je popolna noč; žuti ni bilo nikakega šuma, vse je bilo tiho v tem pustem okrožju in zdelo se je, da je izginito iz njega obnem z dnevom tudi življenje.

Maurice je jel že ves obupan nitišiti na povratek, ko je nenadoma na ovinku nekoga ozkega hodnika vrl luč. Zavit je je takoj v ta značni hodnik ter ni opazil, kako je za nekim zidom, pred katerim se je dvigala skupina de-ves, zginila neka radovedna glava, ki je bila četrto ure opazovala vsako Mauriceovo kretinjo. Malo sekund potem, ko je glava že zginila, je skočilo troje mož, ki so prišli skoz vrata, in onem zidu narečiona vrata, na hodnik, v katerem se je bil Maurice zgubil, a četrta jeziz previdnosti zaprl vrata, ki so vodila na hodnik.

Maurice je našel na koncu hodnika dvorišče; na drugi strani

dvorišča se je svetila luč. Potrkal je na vrata revne, samotne hiše, toda že pri prvem udarcu je luč ugasnila.

Ponovno je trkal, toda nihče ni odgovoril; spoznal je, da mu nalaše nočejo odpreti; zato ni hotel dalje zgubljati časa brez potrebe, sel na dvorišče in se vrnil v hodnik. Istočasno so zaškripala hišna vrata in stopilo je ven troje mož, kakor se je začel žvižg.

Maurice se je ozrl ter zapažil tri sence, ki so se nahajale za njim v daljavi dveh dolžin njegove palice.

V temi, pri soju svetlobe, ki jo vsledkar občutijo oči, važene na dolgočasno temo, so se zasvetili trije toči.

Maurice je spoznal, da mu je pot zastavljena. Hotel si je pomoci s palico, toda hodnik je bil tako ozek, da je palica zadevala ob zid. V tem trenutku ga je omanil močan udarec po glavi. Bil je nepričakovano napaden od onih starih mož, ki so prišli skoz majhna vrata. Sedmero drugih je istočasno skočilo na Mauricea, ga pobilo na tla v zle temo, da se je obupno branil. Povezali so mu roke z vrvmi ter mu zavezali oči.

Maurice ni črnil besedice ter tudi ni klical na pomoč. Moč in pogum zaupata vedno le samemu človeku in zdi se, kakor bi se sramovala tuje pomoči. Zato je zbral vsa svoja prisotnost duha in čakal, kaj bo.

“Kdo si?” je vprašal glas, še razvnet vsled boja.

“Človek sem, ki ga hočete umoriti”, je odvrnil Maurice.

“Se več, mrtev bč takoj, čim le spregovorih glasno, zakličeh ali zavpičeh?”

“Ko bi bil hotel kričati, bi ne bil čakal desedaj?”

“Ali si pripravljen odgovorjati na moja vprašanja?”

“Vprašaj prej, potem hočem šele videti, da-li bom odgovarjal.”

“Kdo te je poslal semkaj?”

“Nihče.”

“Prihajš torej iz lastnega nagiba?”

“Da.”

“Lažes?”

Maurice se je zganil z vso silo, da bi si osvobodil roke; toda ni bilo močnega.

“Ne lažem”, je odvrnil.

“V vsakem slučaju si vohun, bodi, da prihajš iz lastnega nagiba, bodi, da te je kdo poslal.”

“Vi strahopetci!”

“Mi strahopetci?”

“Da, vas je sedem ali osem proti enemu, ki je še povrh zvezan; vi ga še žalite, strahopetci!”

Zdelo se je, da so jih Mauriceve besede prej pomirile nego razjezile. Ravno v tem je ležal dokaz, da ni bil nikak vohun, ker bi se bil sicer tresel in prosil milosti.

“Kaj hočete v tem mestnem okrožju?”

“Iščem neko žensko.”

Tem besedam je sledilo neverno umarjanje.

“Lažes?” je pripomnil ravnoisti glas. “Povej, kaj nameravaš, sicer umreš!”

“Ne”, je rekel Maurice, “vi me ne boste umorili, ako niste pravi roparji.”

Pri tem je znova in se z večje silo napel svoje moči, da bi si osvobodil roki. Toda nenadoma je začutil na prsih nekaj ostrega in mizlega ter se je nehote umaknil.

“Ah, to čutiš!” je rekel nekdo izmed mož. “Se osem palecv imamo za izdajalec, kakoršen si ti!”

“Torej izvršite hitro svoje delo”, je dejal Maurice udano.

“Kdo si? Govori!” je vprašal neki mehek in obenem gospodjoč glas.

“Jaz sem Maurice Lindey.”

“Kako?” je vzkliknil nekdo.

“Maurice Lindey, revolucionar, patriot! Maurice Lindey, tajnik sekeže Lepelletier?”

Te besede so bile izrečene s tako toplote, da so Mauricea zopet navedle z upanjem; vede je, da so odločilnega pomena in da bo odgovor nanje, naj bi bil že tak ali tak, zapčeti njegovo usodo.

Nemogoč vsake laž, se je visoko vzvratil in dejal z odločnim glasom:

“Nemogoč vsake laž, se je visoko vzvratil in dejal z odločnim glasom: — Spravite svoj whiskey v naše jeklene kamre, — je odvrnil

Pekoče grlo, bolečine v prsih znamenja influence.

Dajte grlu in prsim oživljajočo vdrgnitev s **Pain-Expellerjem**

ter pokrite prsa s sukneno obvezo. Ne izpostavljajte se potom zamurjanja prehlada vnetjem, pljučnici, influenci in drugim nevarnim boleznim.

Kupite Pain-Expeller danes v vaši lekarni, 35 in 65 centov steklenica. Pristni ima našo tvorilško znamko

↓ “SIDRO” ↓
Ne jemljite nadomestil ali posmetkov.
F. AD. RICHTER & CO.
326-330 Broadway, New York

“Da, Maurice Lepelletier, tajnik sekeže Lepelletier, patriot, revolucionar, jakobinec Maurice Lindey, čigar najljepši dan bo onik, ko umre za svobodo.”

Grobna tišina je sledila temu odgovoru.

Maurice Lindey je razkril svoja prsa in pričakoval vsak trenutek, da se mu mož, čigar konce je bil začutil, popolnoma zasadi v prsa.

“Ali je to res?” je vprašal po nekolikih sekundah glas, ki se mu je poznala neka razburjenost.

“Ali ne lažes?”

“Preiščite moje žepce”, je odvrnil Maurice, “našli boste moje izkaznice. Pogledajte mi na prsa ter na srajco, tam boste našli usite začutnice M. in L.”

Takoj nato je Maurice začutil, kako ga vdvigujejo močne roke.

Nesli so ga skoz neki zelo kratki prostor in čul je, kako so se odprla ena, potem druga vrata.

“Zgubljen sem”, je dejal Maurice sam sebi, “kamem ni obesijo za vrat in me utope v reki.”

Toda nekoliko trenutkov pozneje je čutil, kako so ga nesli po nekih stopnicah. V obraz mu je udaril toplejši zrak in položili so ga na stol. Čul je, kako so dvakrat zaklenili neka vrata. Koraki so se oddaljevali. Zdelo se mu je, da so ga pastili samega; napejal je nesa, kakor more le človek, čigar življenje je odvisno od ene same besede — in zopet se mu je zadelo, kakor da čuje oni glas, čigar milina in odločnost sta bila že enkrat sezli do njegovih ušes: “Prej se hočemo posvetovati.”

(Dalje prihodnjč.)

Žganje v bančnih blagajnah

Najnovjši med vrednostnimi predmeti, — whiskey, — je prišel v takozvane “deposit vaults” neke banke v New Yorku, ne kot jamaščina za posojilo, temveč da se ga varno spravi. Za navadnega človeka so taki podzemeljski prostori banke mesta, kamor se spravi dragocene predmete, naprimer delnice, obveznice, denar, srebro, dragoceno svilo, čipke, preproge, osebne listine in druge take nenadomestljive stvari, da se jih zavaruje pred dolnimi prsti tatov in drugih, ki ne znajo razlikovati med svojim in tvojim. Ko je prišla dne 1. julija prohibicija ter poglala žganje, se je tudi ta pičaja izpremenila v dragocen predmet, katerega so poželjivo iskali ljudje, ki so pozabili tekom zadnjega mokrega tedna junija mešee naložiti nekaj svojega denarja v to blago. Ti ljudje so bili pripravljani plačati katerokoli svoto za žganje, če so ga le mogli dobiti.

blagajnik, ki je bil vedno pripravljen pomagati svojim ljudem. — Tam bo na varnem.

Lastnik žganja se je nasmešnil ter sprejel nasvet kot slabo šalo od strani blagajnika. Slednji pa je ustrajal pri svoji izjavi ter rekel, da je postalo žganje tako dragoceno, da je upravičeno do depoziranja v banki. Da pokaže, kako odkrite misli, je pojasnil, koliko računna za shranjenje žganja. Vsiproke velike vrednosti žganja so bile pristojbine kaj malenkostne. Lastnik žganja je z veseljem sprejel ponudbo ter rekel, da se bo poslužil varnostnih shramb.

Naslednjega dne je prišel pred banko voz, naložen z žganjem, katero je stražil lastnik sam. Sodčke so zvalili v shrambe in tam bodo ostali, dokler se ne bo lastnik preselil v novo stanovanje, kjer bo obilo prostora — in varnega poleg, — za njegovo kapljico.

LISTNICA URELNISTVA.

Blagovčan. — Depisov brez podpisa ne objavljamo.

Frank Praprotnik, Johnston City, Ill. — Zdej se ni moglo poslati voznih listkov v stari kraj.

PROŠNJA IZ SIBIRIJE

Rad bi izvedel za naslov MIHAELA RIENKAR ki ga že ne vem od leta 1914. Podpisani sem doma iz Trzica na Gorenjskem, sedaj pa postavljelec v jugoslovanski vojski v Sibiriji. Prosim cenjene rojake, ako kateri ve za njegov naslov, da mi blagovolji naznaniti, ali naj se pa sam javi na spodaj navedeni naslov. Tudi druge moje znanee v Ameriki prosim, da mi kaj pišejo, saj veste, da v oddaljenem kraju nahajajočemu se je vsaka beseda, prihajajoča od rojaka, mila. Vsem rojakom in rojankinjam po širni Ameriki voščim vesele božične praznike in srečno novo leto. Moj naslov je:

Franc Ovsenek,
Feldser v Lazaretje
I. jugoslovjanskago polka.
Gorod Tomsk
Via Pacific, Siberia.
(10-11-12)

HARMONIKE

božni harmonikali vrste harmonik in napravljamo po najljepših vzorcih, a delo trpimo in cenimo. V popravilo ne jemljemo vsake polje, kar smo se nad 18 let tihaj v tem poslu in sedaj v svojem blagovnem domu. V popravilo vam nam klanjajo kakor vsi drugi harmonikali. Stara kopija ali sprava v se nasa.

JOHN WENZEL,
1017 E. 22 St., — Ovrčani, Va.

Novice iz Jugoslavije

Demobilizacija.

Vojni minister je izdal naredbo, da se obvezniki drugega poziva, ne vračajo k svojim komandam, ker bo v kratkem odredjena demobilizacija vsiega drugega poziva in se more smatrati, da je tem obveznikom dano podaljšanje dopusta.

Aretirali so v Belgradu

neko damo, ki je hotela vtihotapiti dva milijona kron krivo žigosanega denarja.

Tujci v Belgradu

se morajo izseliti. Tako je odredil notranji minister.

Dvoje novih gledališč.

V starih mejah Srbije se bosta na novo osnovali dve mestni gledališči, eno v Smederevem in drugo v Kragujevcu.

Petnajst lokomotiv

je zahtevalo naše, železniško ministristvo od Bolgarije, da bi se mogla vzdrževati zveza z orient-ekspresom.

ODLOČENJE JUDOV.

Budimpešta, Ogrsko, 8. dec. — Trideset tisoč galiskih, poljskih in ruskih Judov bodo nastanili v koncentracijskih taboriščih v treh krajih soglasno z dekretom vlade, ki je bil izdan danes.

Vlada se je odločila za ta korak, ker je prepričana, da ti židje slabo uplivajo na ostalo prebivalstvo.

NAŠI ZASTOPNIKI

- kateri so pooblašeni pobirati naročnino za dnevnik “Glas Naroda”.
- Vsak zastopnik ima potrdilo na svoto, katero je prejel in jih rojakom pripravljamo.
- Naročnina za “Glas Naroda” je: Za celo leto \$4.00; za pol leta \$2.50 za četrta \$1.25.
- San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin, Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Škrabec.
- Pueblo, Colo.: Peter Oulig, John Gern, Frank Janesch in A. Kočevar, Salida, Colo. in okolice: Louis Costello.
- Bismarck, Colo.: Math. Kernely, Indianapolis, Ind.: Alois Rudman, Clinton, Ind.: Lambert Bolskar, Chicago, Ill.: Jos. Bostič, Jos. Blisb, Jos. Bevž.
- Joliet, Ill.: Frank Bamblich, Franz Laurich in John Zalelet.
- Mascoutah, Ill.: Fr. Augustin, La Salle, Ill.: Matija Komp, Livingston, Ill.: Mich. Otrar, North Chicago, Ill. in okolice: Ant. Kobal in Math. Ogrin, So. Chicago, Ill.: Frank Černa, Springfield, Ill.: Matija Barborič, Waukegan, Ill.: Frank Potkovek, Franklin, Kans. in okolice: Fran. Leskovic.
- Frontenac, Kans.: Rok Firm, Ringe, Kans.: Mike Pencik, Kitzmiller, Md. in okolice: Fran. Vodopivec.
- Chisholm, Minn.: Fran. Goršč, Jak. Petrich, Calumet, Mich. in okolice: M. J. Kobe in Pavel Štanta.
- Ansonia, Minn.: L. Perušek, Eveleth, Minn.: Louis Govša, Gilbert, Minn. in okolice: L. Vost, Hibbing, Minn.: Ivan Pošak, Virginia, Minn.: Fran. Hrovatich, Ely, Minn. in okolice: Fran. Gornik, Jos. J. Peshel in Anton Poljanec, St. Louis, Mo.: Mike Grabran, Great Falls, Mont.: Math. Urš, Klein, Mont.: Gregor Zoben, Gowanda, N. Y.: Karl Sternik, Little Falls, N. Y.: Fran. Mark, Barbours, N. Y. in okolice: Fran. Polje in Alb. Poljanec, Collinswood, O.: Matin Stapan, Cleveland, O.: Fran. Sakser, Chas. Karlinger, Fran. Meh in Jakob Škulic.
- Lorain, O. in okolice: Louis Balan, J. Kumiš in M. Otrancik, Niles, O.: Fran. Kogovšek, Youngstown, O.: Anton Kibaj, Oregon City, Ore.: M. Justin, Allegheny, Pa.: M. Klarich, Ambridge, Pa.: Fran. Jakšo, Bessemer, Pa.: Louis Hribar, Broomfield, Pa. in okolice: Ant. Ipavec, Bardonia, Pa. in okolice: John Demšar, Centerville, Pa.: Ivan Pajž, Vito Rovanič, Claridge, Pa.: Anton Jerina in Ant. Konoglov, Danville, Pa.: Jos. Ošabina, Export, Pa.: Louis Supančič, Forest City, Pa.: Mat. Kuzina, Farrell, Pa.: Ant. Valentincič, Greensburg, Pa. in okolice: Fran. Novak, Honesdale, Pa. in okolice: Fran. Jordan, Imperial, Pa.: Val. Pivčič,

Kapitalist, ki se zavzema za delavstvo

Thomas L. Chadbourne, odvetnik, kapitalist in zagovornik delavstva, pravi, da je možnost sprejema katerihkoli dogovorov na katerikoli industrijalni konferenci od strani kapitalistov in delavcev zelo oddaljena, kajti ta dva razreda v ameriškem javnem življenju sta v sedanjem času tako daleč drug od drugega glede bistvenih in osnovnih zadev kot sta oba tečaja zemlje.

— Pri tem ne pride prav nič vspotev, če je program še tako dobro zasnovan in sprejet od take konference. Delo in kapital takega programa najbrže ne bosta hotela sprejeti. To pa seveda ne pomeni, da ni primerna ali na mestu nova industrijalna konferenca, katero je sklical predsednik Wilson. Nasprotno, vsak odkritosrčen napor, da se vzgaja obe stranki, je skrajno zaželjiv in tako vzgajanje je mogoče doseči edinole potom neprestanega kovanja.

Mr. Chadbourne je bil načelnik splošnega komiteja, ki je predstavljal glavno oporno točko zadnje neuspešne konference, ki ga je po njegovi lastni izjavi naučila nauk, katerega ne bo nikdar pozabil, dokler je živ.

— Sel sem na prvo konferenco z mislijo, da je devetdeset odstotkov trmoglavosti na strani delodajalcev. Vrnil pa sem se s povsem drugačnim naziranjem. Našel sem, da so delodajalci, kot zastopani po večini svoje skupine na konferenci, neelastični ter prav tako brez vizije glede dela kot so jo morali imeti glede vsake stvari v trgovskem življenju, če so hoteli biti uspešni.

Ta neelastičnost in napačna vizija sta posledica trde vzgoje, katero so morali prestopiti iz rok organizacij, ki predstavljajo sedaj American Federation of Labor.

V resnici je to fifty-fifty predlog. Te organizacije so se morale boriti z vsemi silami za svoj obstoj. Poslužiti so se morale vsake bojne metode, da ohranijo svoje vrste nedotaknjene in da jih večajo od leta do leta.

Če je dejstvo, da se je mož pridružil uniji, resnično, čeprav ne priznava dejstvo za odpust iz službe, se pogosto primerne druge metode kot le prigovarjanje, da se mož pridruži uniji in pogosto se je raditega uporabljalo pretuje in celo nasilja.

Ena izmed značilnih stvari glede delavske skupine je bil odlično značaj voditeljev bratovščin. Nočem s tem reči, da so bili zmogljivi kot pa voditelji American Federation of Labor, vendar pa je najti dve vrsti duha: izključno intelektualnega duha in značajnega duha, če sa more tako reči. Voditelji bratovščin spadajo v veliki meri v zadnjo vrsto in kazali so vsled tega mirno dostojanstvo, ki ga ni bilo opaziti pri organizacijskih voditeljih American Federation of Labor. To dostojanstvo in to odkritost pa pripisujem dejstvu, da že skoro dvajset let železniški delodajalci priznavajo bratovščine na tak način kot skušajo sedaj organizacije American Federation of Labor dobiti priznanje od svojih delodajalcev.

Bratovščine so imele kolektivna pogajanja ter so se sestale s svojimi delodajalci brez srama. Pogosto so trdo pritiskale delodajalce, a kakorhitro je bila sklenjena kupčija, so bratovščine tudi zadoštile svojim obveznostim.

Tega pa ne moremo v vsakem slučaju reči glede organizacij American Federation of Labor. Ne morete pa se ustaviti pri tem. Iskati morate — vzrok.

Vzrok pa je, da jih ni delodajalec nikdar počastil s polnim priznanjem in zaupanjem, katere so uživale bratovščine.

Delodajalec predstavlja čuden pogled za človeka, ki stoji dosti daleč od slike, da jo lahko natančno vidi. Priznava, da so delavske ali shop unije največje ogroženje organizacij, iz katerih je sestavljena American Federation of Labor in ve tudi, da se boje organizacije razširjenja shop unij bolj, kot katerekoli druge stvari. Ta strah pa je posledica dejstva, da se pojavljajo boji in spori med posameznimi organizacijami v isti stroki, mesto da bi se ti spori pojavili med delodajalci ter dano organizacijoi.

— Treba nam je poštenih delavskih unij, manj sumičenj in manj vzroka za sumnje v umijskih delavnicah med unijami in delodajalci. Treba je, da se unija manj zavzema za uslužbenca, ki je bil odpuščen iz službe radi svoje krivde in to le raditega, ker je član unije in ne raditega, ker se je pridružil uniji ali ker se namerava pridružiti.

Konečno pa je treba v vsaki industriji stalnega stika med zastopniki delodajalcev ter onimi delavcev.

— Amerika potrebuje v današnjih dneh višjega tipa mož v javnem življenju. Ameriške politike bi ne smeli voditi možje, ki se šele bore, da se postavijo finančno na svoje noge. V javno življenje bi smeli le kompetentni možje in v tem oziru je Anglija daleč pred nami.

- Johnstown, Pa.: Fran. Gabrenja in John Polanc, West Newton, Pa.: Josip Jovan, White Valley, Pa. in okolice: Jurj Previc, Luzerne, Pa. in okolice: Anton Osovnik, Willock, Pa.: J. Peternel, Black Diamond, Wash.: G. J. P. P. rent, Coketon, W. Va.: Fr. Kocijan, Thomas, W. Va. in okolice: M. Korenčan, Milwaukee, Wis.: Andrew Foa, Je sip Train, Sheboygan, Wis.: John Stampfl in H. Svetlin, W. Alle, Wis.: Fran. Kozel, Mack Springs, Wyo.: Louis Kozel, char in A. Justin.

Tisočeri rešeni.

Zliko bolnikov, ki zdravilo razne bolezni brez uspeha, je končno spoznalo, da povzroča trakulja in drugi črvi njihovo bolezen. Če ste upali, imate motne oči, kolobarje krog oči, pokrit jeziki zbrago, vetrove v želodcu, omotico, glavobol, za prje, slab tek, slab občutek v želodcu, smrdljivo sapo, veliko nervoznost, hude bolečine v želodcu in drubu, če ste izdelani, če nimate veselje itd. ne izdajte niti enega cent več, ampak se prepeljite v Pittsburgh ter dovolite, da vam bodo X. ZARSKI povedali resnico. Po naših metodi, brez upgibanja, za dobimo uspeh, ki ga hočete. Če imate trakuljo ali druge črve, vam jih bo pregnala naša metoda v kratkem času brez neprivik. Ne ozirajte, komu se ni posrečilo ali kakšna je bolezen, prihajajo bolniki k nam iz vseh delov Zdrženih držav.

PENN LABORATORY
708 PENN AVE 2 nadstropje PITTSBURGH, PA.
Ure od 9. dopoldne do 2. zvečer.
Ob nedeljah: od 9. do 12. popoldne.

